

JOAN VERNET GINÉS

Joan Vernet, arabista, historiador de la ciència i de la literatura àrab i traductor de l'Alcorà, va morir el dia 23 de juliol de 2011 entrant el signe de Lleó en el qual, si no m'equivoco, havia nascut l'any 1923. Em sembla recordar-ho d'una assignatura de doctorat que impartia el curs 1983-84 a la Universitat de Barcelona. L'assignatura es deia «Astrologia Àrab» i consistia en la traducció i comentari del *Tafhim* d'al-Bīrūnī, els *Principis de l'Art de l'Astrologia*.

Entre els anys 1975 i 1980, els anys dels meus estudis de llicenciatura a la Facultat de Filologia, el professorat de l'Àrea d'Àrab estava format, a més d'ell, per Leonor Martínez (la seva esposa), Joaquín Vallvé, Teresa Losada, Manuel Grau, Maurice Kaplanian, María Victoria Arrabal i Francesc Castelló. El Dr. Vernet feia les classes a quart i a cinquè de carrera. La meva promoció érem dues alumnes: l'Íngrid Bejarano, actualment professora a la Universitat de Sevilla, i jo.

Era una persona sàvia. El seu posat i la seva erudició feien respecte, sobre tot quan obria aquells parèntesis encadenats, farcits d'informació i amanits amb un bon grapat de preguntes.

Ens explicava poesia clàssica i mètrica. Conservo «xerocòpia» dels seus quadres de metres, així com un recull de poemes curiosament copiats en àrab de la seva pròpia ma: 'Abbās b. Nāsih, al-Gazāl, al-Mutanabbī, al-Ramādī, entre d'altres autors. En aquella època, de tot Barcelona, només al CSIC hi havia una màquina d'escriure en àrab! Entre els poemes ens hi va intercalar dos textos extensos, un sobre el matemàtic Maslama de Madrid i l'altre sobre quadrats màgics, i un de més breu sobre l'origen de la trigonometria plana, que van ser el nostre primer contacte amb la història de la ciència àrab.

L'any 1978 va sortir publicada la seva obra *La cultura hispano-àrabe en Oriente y Occidente*, reeditada el 1999 i el 2006 amb el títol *Lo que*

Europa debe al Islam de España. Traduïda a l'àrab amb el títol *Fadl al-Andalus 'ala thaqafat al-garb*, ho ha estat també a l'alemany (1984), al francès (1985) i al polonès (2007). El curs 1979-1980, l'assignatura «Història de la Ciència Àrab» que impartia a cinquè va consistir en l'actualització i ampliació d'aquest llibre, amb un èmfasi especial en la onirologia, els calendaris, la partició d'herències, els instruments astronòmics i la fabricació del gel ... des de l'antiga Babilònia al Montseny!

No recordo bé si el mateix curs o el curs anterior llegíem l'Alcorà. Varem comentar les sures II, *La Vaca* (aleies 102 al 180); XII, *Josep*; XIII, *El Tro*; XIV, *Abraham*; XV, *Al-Hijr*; i 47 versicles de la XVI, *Les Abelles*.

Ens va iniciar en la metodologia de la recerca i en la catalogació de manuscrits, fent-nos identificar el contingut dels manuscrits microfilmats i fotografiats que hi havia al Departament.

Com a investigador els seus interessos eren molts i diversos i en molts aspectes avançats a la mitjana del seu temps. Deixeble de Millàs Vallicrosa va consolidar a la Universitat de Barcelona la tradició dels estudis històrics sobre la ciència àrab i la va deixar en herència al seu deixeble Julio Samsó. Tots dos van rebre l'any 1995 la medalla «Alexandre Koyré» juntament amb la resta d'integrants de l'Escola de Barcelona d'historiadors de la ciència àrab. Uns anys abans, el 1991, havia rebut la medalla «Sarton» i uns anys després, el 2004, va rebre el premi «Sharjah de Cultura Àrab», entre d'altres distincions com ara la «Creu de Sant Jordi» de la Generalitat de Catalunya, el 2002.

És autor d'una extensa producció bibliogràfica tant en història de la ciència com en pensament islàmic i en literatura àrab. El febrer de 1991, la revista *Anthropos* (no.117) li va dedicar un número monogràfic on s'hi pot trobar, a més de moltes dades biogràfiques, una relació detallada de la seva bibliografia. Una bona part d'articles difícils de localitzar han estat reimpressos en els volums d'homenatge que els seus col·legues i alumnes li van dedicar els anys 1979 i 1989: *Estudios sobre Historia de la Ciencia Medieval* i *De 'Abd al-Rahman I a Isabel II*, respectivament.

D'horaris matiners i dotat d'un bon sentit de l'humor, sempre recordarem el mestre i la persona. Rebi un homenatge afectuós i ben sentit.

Roser Puig